

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Spraw Zagranicznych

2008/2236(INI)

20.11.2008

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie przeglądu instrumentu europejskiej polityki sąsiedztwa
(2008/2236(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Konrad Szymański

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie przeglądu instrumentu europejskiej polityki sąsiedztwa (2008/2236(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1638/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie utworzenia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa¹,
 - uwzględniając rozwój europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) or 2004 r., a w szczególności sprawozdania okresowe Komisji dotyczące jej wdrażania,
 - uwzględniając plany działań przyjęte wspólnie z Armenią, Azerbejdżanem, Egiptem, Gruzją, Izraelem, Jordanią, Libanem, Mołdową, Marokiem, Autonomią Palestyńską, Tunezją i Ukrainą,
 - uwzględniając ustanawiającą partnerstwo umowę o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi z jednej strony a Federacją Rosyjską z drugiej strony, która weszła w życie w dniu 1 grudnia 1997 r. i wygasła w 2007 r.,
 - uwzględniając decyzje Rady ds. ogólnych i stosunków zewnętrznych z września i października 2008 r. w sprawie wznowienia dialogu z władzami białoruskimi i zawieszenia ograniczeń w podróży dla czołowych przedstawicieli na okres sześciu miesięcy w związku ze zwolnieniem więźniów politycznych i nieznaczną poprawą w sposobie przeprowadzenia wyborów parlamentarnych,
 - uwzględniając komunikaty Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2006 r. w sprawie wzmocnienia europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2006)0726) oraz z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie silnej europejskiej polityki sąsiedztwa (COM(2007)0774),
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 11 kwietnia 2007 r. zatytułowany "Synergia czarnomorska – Nowa inicjatywa współpracy regionalnej" (COM(2007)0160) oraz komunikat Komisji z dnia 19 czerwca 2008 r. (COM(2008)0391) zawierający sprawozdanie z pierwszego roku wdrażania synergii czarnomorskiej,
 - uwzględniając wcześniejsze rezolucje w sprawie państw i regionów sąsiadujących z UE,
 - uwzględniając swoje rezolucje w sprawie EPS i strategii rozszerzenia UE,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju, Komisji Budżetowej, jak również Komisji Rozwoju Regionalnego (A6-0000/2008),
- A. mając na uwadze, że nowe porozumienie w sprawie ram pomocy zewnętrznej zawierało zobowiązanie Komisji do dokonania śródkresowego przeglądu wdrażania rozporządzenia (WE) nr 1638/2006 przed wyborami europejskimi w 2009 r. i przyznało

¹ Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 1.

Parlamentowi zwiększone uprawnienia kontrolne w zakresie pomocy wspólnotowej,

- B. mając na uwadze, że w 2009 r. Komisja Spraw Zagranicznych powołała grupy robocze w zakresie ENPI-Południe i ENPI-Wschód w celu przeprowadzenia ustrukturyzowanego dialogu z Komisją w sprawie realizacji dokumentów, które wyznaczyły ramy polityczne udzielania pomocy w ramach europejskiego instrumentu sąsiedztwa i partnerstwa (ENPI),
- C. mając na uwadze, że od początku obecnej perspektywy finansowej w 2007 r. celem ENPI jest wspieranie EPS, a w szczególności planów działania ENP oraz strategicznego partnerstwa z Federacją Rosyjską poprzez wspieranie realizacji mapy drogowej dla czterech wspólnych przestrzeni,
- D. mając na uwadze, że celem ENPI jest również finansowanie transgranicznych i wielonarodowych programów w obszarze ENPI w celu wsparcia między innymi takich inicjatyw jak synergia śródziemnomorska, Unia na rzecz basenu Morza Śródziemnego i partnerstwa wschodniego,
- E. mając na uwadze, że EPS jest niezależna lecz nie oderwana od procesu akcesyjnego i stanowi krok w kierunku politycznego i gospodarczego zbliżenia pomiędzy UE i krajami z nią sąsiadującymi.

Uwagi ogólne

1. Jest zdania, że ogólnie rzecz biorąc, przepisy rozporządzenia (WE) nr 1638/2006 są adekwatne i dostosowane do celu współpracy z krajami sąsiednimi;
2. wzywa Komisję do dalszego rozwoju - wraz z rządami krajów uczestniczących - mechanizmów konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim w celu większego zaangażowania go w planowanie i wdrażanie ENPI i krajowych programów reform; zwraca się do Komisji o przyspieszenie publikacji rocznego programu działań na jej stronie internetowej i przekonanie współuczestniczących rządów do stałego udostępnienia publicznego krajowych dokumentów programowych;
3. wyraża opinię, że należy zwiększyć widoczność pomocy wspólnotowej poprzez ukierunkowaną komunikację z zainteresowanymi stronami i szeroką opinią publiczną;
4. wzywa do bardziej ambitnej realizacji rocznych programów działań w dziedzinie demokracji, rządów prawa i praw człowieka; uważa, że należy uczynić więcej dla nakłonienia partnerskich rządów do podjęcia zobowiązania do działań w tych dziedzinach;
5. zauważa, że mimo zwiększonej elastyczności i uproszczenia instrumentów pomocy wspólnotowej, co w szczególności obrazuje europejski instrument na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka, procedury i ramy czasowe ENPI są nadal obciążeniem dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy porównawczej procedur stosowanych przez innych głównych darczyńców i przedstawienia jej wyników Parlamentowi;
6. jest przekonany, że sektorowe i ogólne wsparcie budżetowe w ramach ENPI powinno być dostępne jedynie dla krajów, które są w stanie wykorzystać je w sposób przejrzysty, skuteczny i odpowiedzialny; wzywa Komisję do rozważenia celowości wsparcia budżetowego dla krajów, które mają problemy z zarządzaniem budżetem, procedurami kontrolnymi i wysokim poziomem korupcji;

7. podkreśla potrzebę indywidualnego podejścia do kwestii uwarunkowań politycznych; podkreśla wagę niezależności wymiaru sprawiedliwości jako czynnika leżącego u podstaw uwarunkowań;
8. podkreśla znaczenie poprawy koordynacji i komplementarności inicjatyw EPS, takich jak synergia śródziemnomorska, Unia na rzecz basenu Morza Śródziemnego, przyszłe partnerstwo wschodnie i inne instrumenty pomocy wspólnotowej; wzywa do poprawy synchronizacji programów ENPI i współpracy finansowej oferowanej przez państwa członkowskie;
9. podkreśla potrzebę lepszej współpracy krajów ENPI z agencjami UE i zwiększenia możliwości krajów ENPI partycypowania w programach wspólnotowych;
10. wzywa do zwrócenia większej uwagi na mobilność i kontakty międzyludzkie, w szczególności w zakresie edukacji, badań i rozwoju oraz dialogu w kwestiach gospodarczych i politycznych; wzywa do pilnych działań w celu zmniejszenia opłat wizowych dla obywateli krajów ENPI;
11. podkreśla potrzebę zwiększenia środków finansowych ENPI w celu umożliwienia EPS osiągnięcia coraz bardziej ambitnych celów i wsparcia jej nowych inicjatyw regionalnych;
12. wzywa do oceny obecnej skuteczności i wpływu wydatków w szerszym kontekście, takim jak działania pomocowe krajów trzecich;
13. wzywa Komisję do przygotowania oceny wpływu polityk państw trzecich w sferze pomocy zagranicznej udzielanej krajom EPS, w szczególności Chinom i Rosji, i wpływu kryzysu finansowego na kraje ENPI;
14. wzywa państwa członkowskie do wsparcia finansowego programów reform określonych w planach działań EPS poprzez dalsze wpłaty na rzecz sąsiedzkiego funduszu inwestycyjnego i podobnych inicjatyw ENPI oraz do zwiększenia pomocy bilateralnej;

Uwagi dotyczące krajów i regionów

15. przyjmuje do wiadomości postępy w dziedzinie Unii na rzecz basenu Morza Śródziemnego; podkreśla jednak, że:
 - finansowanie Unii na rzecz basenu Morza Śródziemnego z ENPI nie może odbywać się kosztem innych programów regionalnych, w szczególności w dziedzinie socjalnej;
 - Parlament powinien być odpowiednio informowany o projektach w ramach Unii na rzecz basenu Morza Śródziemnego finansowanych z ENPI;
 - w przypadku wykorzystania środków ENPI szczególne znaczenie ma przejrzystość innych źródeł, w tym finansowania prywatnego;
16. jest zdania, że niedawne wydarzenia geopolityczne u wschodnich sąsiadów UE podkreślają wagę dalszego rozwoju EPS poprzez lepsze dostosowanie jej do potrzeb partnerów, co obejmuje zwiększenie zaangażowania UE w regionie Morza Czarnego oraz ambitne partnerstwo wschodnie; podkreśla potrzebę przyspieszenia ustanowienia strefy wolnego handlu, w szczególności z Armenią, Azerbejdżanem, Gruzją, Ukrainą i Republiką Mołdowy, by mogło to nastąpić gdy tylko partnerzy będą gotowi, oraz potrzebę jak najszybszego zakończenia rozmów w sprawie ruchu bezwizowego w podróżach do UE;

17. popiera pakiet na rzecz odbudowy i stabilności w ramach budżetu Wspólnoty, który w latach 2008-2010 przeznaczą do 500 milionów euro na odbudowę Gruzji ze zniszczeń wojennych i na reintegrację uchodźców wewnętrznych; podkreśla, że finansowaniu unijnemu powinny towarzyszyć odpowiednie warunki polityczne i mechanizmy monitoringu w celu zapewnienia przeznaczenia pomocy na najpilniejsze potrzeby Gruzji; podkreśla, że celem pomocy powinno być wsparcie planu reform określonego w planie działań EPS i dokumencie programowym ENPI, które nadal są wysoce aktualne;
18. podkreśla potrzebę zwiększenia środków finansowych dla Białorusi i poszerzenia współpracy o zagadnienia poza energią, środowiskiem naturalnym i migracją w celu kontynuowania polityki ponownego zaangażowania zapoczątkowanej przez Radę we wrześniu 2008 r.; podkreśla potrzebę skutecznych uwarunkowań politycznych oraz gwarancji, że pomoc będzie miała natychmiastowy i bezpośredni wpływ na obywateli i nie będzie wykorzystana przez władze przeciw ich politycznym oponentom;
19. w związku z niezadowalającym wykonaniem umowy o współpracy i partnerstwie z 1997 r. wyraża przekonanie, że planując i realizując pomoc dla Federacji Rosyjskiej UE powinna zabiegać o:
 - lepszą współpracę ze strony Rosji w identyfikowaniu wyraźnych priorytetów współpracy finansowej, co doprowadzi do lepszego planowania i wieloletniego programowania pomocy;
 - gwarancje, że każda pomoc udzielona władzom rosyjskim uwzględni wzmocnienie standardów demokratycznych w Federacji Rosyjskiej;
 - zwiększenie współwłasności projektów wytypowanych do finansowania;
-
- ◦
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom krajów ENPI, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Euro-Śródziemnomorskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu.